

**UKRAINE'S PARTICIPATION IN THE IMPLEMENTATION
OF THE SUBPROGRAM "CULTURE"
OF THE EU PROGRAM "CREATIVE EUROPE"**

**УЧАСТЬ УКРАЇНИ В РЕАЛІЗАЦІЇ ПІДПРОГРАМИ
«КУЛЬТУРА» ПРОГРАМИ ЄС «КРЕАТИВНА ЄВРОПА»**

Marukhovska-Kartunova O. O.

*Head of Social Sciences Section
of the Department of the Foreign
Languages and General
Education Disciplines
University of Economics
and Law "KROK"
Kyiv, Ukraine*

Маруховська-Картунова О. О.

*завідувач секції суспільних наук
кафедри іноземних мов
та загальноосвітніх дисциплін
Університет економіки
та права «КРОК»
м. Київ, Україна*

Головна мета тез наукової доповіді на VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий та педагогічний аспекти» (16-18 червня 2023 року) полягає у розкритті та характеристиці успішної участі України у реалізації Програми Європейського Союзу «Креативна Європа» в підпрограмі «Культура».

Відомо, що в Європейському Союзі ще наприкінці 2013 р. безліч різноманітних культурних програм було об'єднано під єдиним началом, а з 01 січня 2014 р. було створено масштабну рамкову Програму Європейської Комісії під назвою «Креативна Європа» («Creative Europe»), розраховану на 7 років до 2020 р., яка була спрямована на широку підтримку культурних і креативних індустрій (ККІ) та збереження і розвиток мовного розмаїття країн Європи [1]. Для євроінтеграційного розвитку України спочатку була створена Програма ЄС та Східного партнерства «Культура та креативність» (2015-2018 рр.), а з 01 січня 2016 р. Україна офіційно приєдналася і стала повноправною учасницею з реалізації культурної політики Програми «Креативна Європа», підписавши 19 листопада 2015р. «Угоду між урядом України та Європейською Комісією про участь України у програмі «Креативна Європа» [8].

Відповідальним за реалізацію Програми «Креативна Європа» від імені Європейської Комісії (президентка Урсула фон дер Ляєн) стало Європейське виконавче агентство з питань освіти та культури (ЕАСЕА – European Education and Culture Executive Agency), яке «керує

фінансуванням освіти, культури, аудіовізуальних засобів, спорту, громадянства та волонтерства» [3].

Особливу увагу слід звернути на те, що з початку Програма «Креативна Європа» (2014-2020 рр.) складалася з перших двох компонентів, тобто окремих підпрограм, а потім її було продовжено на 2021-2027 рр. з додаванням третьої підпрограми (Див. нижче Схему № 1.):

1) підпрограма «Культура», яка була розрахована на просування культурного та креативного секторів, тобто на розвиток живопису, театру, музики, галузі книговидавництва та літературних перекладів, збереження культурної спадщини та ін.;

2) підпрограма «Media», що фінансувала розвиток та поширення аудіовізуальних проєктів для телебачення, кіноіндустрії, кінофестивалей, мережі кінотеатрів, цифрових платформ та ін. [4];

3) з продовженням Європейським Союзом Програми «Креативна Європа» на 2021-2027 рр. додалася ще третя підпрограма «Міжсекторальна співпраця», яка була розрахована на фінансування взаємодії міжсекторальних програм, а також на «підтримку сектору новинних ЗМІ через промоцію медіаграмотності, якісної журналістики, свободи слова та плюралізму» [5], мережі національних Бюро Програми «Креативна Європа», одне з яких також створено і в Україні і називається «Національне Бюро Програми ЄС «Креативна Європа» в Україні, яке всебічно розвиває програму на національному рівні в секторі культурних і креативних індустрій та активно співпрацює з національними бюро «Креативної Європи» інших країн [6].

Рис. 1. Структура Програми «Креативна Європа» (2021-2027 рр.) [5]

Основні функції Національного Бюро Програми Європейського Союзу «Креативна Європа» в Україні також полягають в тому, що активно надаються безкоштовні консультації, інформація та технічна підтримка українським аплікантам під час процесу подачі грантової заявки; організуються заходи, які сприяють обміну актуальною

інформацією, нетворкінгу та пошуку партнерів між потенційними аплікантами програми; поширюється інформація про можливості фінансування успішних проєктів в інших країнах» та ін. [7, с. 200-201].

На сьогоднішній день на 2023 рік до Програми «Креативна Європа» входить 41 країна, серед яких усі 27 країн-членів ЄС, країни-кандидати на вступ до ЄС та країни Східного партнерства та Європейської асоціації вільної торгівлі. Загальний бюджет Програми «Креативна Європа» (2014-2020 рр.) був 1,46 млрд. євро, а на 2021-2027 рр. становить 2,4 млрд. євро, що на 63 % більше від попередньої суми [7, с. 199, 202].

Принагідно відзначимо, що *основними нововведеннями підпрограми «Культура» Програми «Креативна Європа»* вважаються: 1) значний «акцент на транснаціональну співпрацю та інновації у секторах культурних та креативних індустрій (ККІ)»; 2) «спеціально розроблена схема мобільності для митців та професіоналів у сфері ККІ»; 3) «спеціальні конкурси, націлені на підтримку потреб наступних секторів: музика, література, архітектура, культурна спадщина, дизайн, мода та культурний туризм» та ін. [8].

Слід визнати, що визначну роль в успішній реалізації Програми «Креативна Європа» в Україні особливо підпрограми «Культура» належить Юлії Федів, «першій виконавчій директорці *Українського Культурного фонду (УКФ)*, створеному у 2017 р. як однієї з трьох новітніх культурних інституцій нової моделі менеджменту культури» [9, с. 245]. Окрім цього, для успішної участі України в реалізації підпрограми «Культура» цієї Програми було створено *Український інститут книги* (2016 р), підпорядкований Міністерству культури України та *Український інститут* (2017 р.) – державну установу, підпорядковану МЗС України, місією якої є «зміцнення міжнародної і внутрішньої суб'єктності України засобами культурної дипломатії» [10].

Доцільним буде зазначити, як висновок, що найбільш важливими показниками успішної участі України у реалізації Програми ЄС «Креативна Європа» в підпрограмі «Культура» є представлені на офіційному сайті Національного бюро Програми «Креативна Європа» в Україні «історії успіху» українських культурних та креативних індустрій: 1) Літературна премія ЄС Г. Шиян за роман «За спиною»; 2) проєкт міжнародного культурного співробітництва «Поліфонія» від Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара» щодо збереження живої фольклорної пісенної традиції українського села; 3) міжнародний проєкт арт-резиденція «Територія натхнення» громадська організація «Густань» з метою поживлення культурного життя у сільській місцевості в селі Урич на Львівщині, де знаходиться середньовічна фортеця; 4) міжнародний проєкт «BRAVE KIDS» дитячий мистецький фестиваль від жіночої благодійної організації «Наші візії» зі

Львівської області; 5) міжнародний проєкт культурна лабораторія «COLAB QUARTER» громадська організація «МістоДія»; 6) конкурс «Художній переклад» класичної та сучасної європейської літератури в Україні українського видавництва «Астролябія» та ін. [11].

Розгорнутий огляд та аналіз цих та інших «історій успіху» українських культурних та креативних індустрій у реалізації Програми ЄС «Креативна Європа» стане предметом наступного наукового дослідження.

Література:

1. Regulation (EU) no 1295/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing the Creative Europe Programme (2014 to 2020) and repealing Decisions No 1718/2006/EC, No 1855/2006/EC and No 1041/2009/EC. *Official Journal of the European Union*. L 347. P. 221-236. (Дата звернення 15.05.2023).

2. Угода між урядом України та Європейською Комісією про участь України у Програмі «Креативна Європа»: програма Європейського Союзу для сектору культури та креативності. Документ 984_020, чинний, поточна редакція – ратифікація від 03.02.2016, підстава – 978-VIII. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_020#Text (Дата звернення 16.05.2023).

3. European Education and Culture Executive Agency. URL : https://www.eacea.ec.europa.eu/index_en (Дата звернення 16.05.2023).

4. Програма ЄС «Креативна Європа» (2014-2020). *Український культурний фонд*. URL : <https://ucf.in.ua/creative-europe> (Дата звернення 16.05.2023).

5. Україна приєдналася до Програми ЄС «Креативна Європа» (2021-2027). Сайт «Креативна Європа Україна». Підпрограми. URL : https://creativeeurope.in.ua/posts/Ukraine_joined_CreativeEurope (Дата звернення 17.05.2023).

6. Національне Бюро Програми ЄС «Креативна Європа» в Україні. URL : <https://creativeeurope.in.ua/posts/node-137> (Дата звернення 17.05.2023).

7. Ількова О. Програма ЄС «Креативна Європа» в Україні: інформаційний ресурс до дисциплін інформаційно-комунікаційного циклу. *Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання*: монографія / відп. ред. Тюрменко І.І. Київ: НАУ, 2021. С. 197-205. URL : https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/53292/1/%d0%9c_3.5_%d0%a1%d1%82%d1%80.%20197-205.pdf (Дата звернення 18.05.2023).

8. Про програму «Креативна Європа». Про підпрограму «Культура». Сайт «Креативна Європа Україна». URL : <https://creativeeurope.in.ua/programs/categories/1> (Дата звернення 18.05.2023).

9. Соломенна Т. Україна в програмі ЄС «Креативна Європа». *Сіверянський літопис*. 2021. № 5. С. 242-247. DOI: 10.5281/zenodo.5731668. (Дата звернення 19.05.2023).

10. Про Український інститут. Місія. Сайт Ukrainian Institute. URL : <https://ui.org.ua/mission/> (Дата звернення 19.05.2023).

11. Історії успіху. Сайт «Креативна Європа Україна». URL : <https://creativeeurope.in.ua/p/successstories> (Дата звернення 19.05.2023).